

Clinical Respiratory Medicine

Ediția a patra

Expert Consult - Online and Print

Stephen G. Spiro, Gerard A. Silvestri, Alvar Agusti

Elsevier Saunders

977 pagini, £124.95,

disponibilă în România prin www.amazon.com

Fiecare specialitate are „Biblia” ei. Pneumologia nu are una, ci chiar mai multe cărți de referință. *Clinical Respiratory Medicine*, ediția a patra, de Spiro-Silvestri-Augusti, publicată de Elsevier-Saunders, este un astfel de manual complet de Pneumologie care a fost gândit și produs în mod special pentru medicii tineri.

Cartea a avut succes internațional încă de la prima ediție. Acest lucru se datorează în special entuziasmului și notorietății profesorului Stephen Spiro, unul dintre membrii fondatori ai Societății Europene de Pneumologie și fost președinte al acestei societăți. Profesorul este unul dintre cei mai buni pedagogi de la University College London. Cartea sa reflectă pe deplin acest lucru.

Dar ce este o carte de bun pedagog? Pedagogia este știința și arta educației. Presupune să fii capabil să explici lucrurile de așa natură, încât să le înțeleagă toți studenții, fără prea mult efort. Am cumpărat și eu prima ediție, la impulsul profesorului Spiro, atunci când am lucrat în departamentul acestuia, în 1998. Pentru mine, cu examene de Rezidențiat date după volumele lui Gherasim și ale lui Păun, lectura unui manual de Pneumologie ca cel al lui Spiro a fost o experiență nouă. „Chiar poate să fie totul atât de clar?” Textul era scris și prezentat pentru a face ca lucrurile să pară cât mai simple. Erau însă și multe ilustrații, care ajutau foarte mult.

Textul și conținutul vizual din „*Clinical Respiratory Medicine*” s-au îmbunătățit de la o ediție la alta. Cartea are capitolele scrise de lideri de opinie internaționali, care au introdus în suplimentul online numeroase clipuri și imagini din arhiva personală. Citind din nou câteva capitole pentru care am un interes special,

senzația este aceeași: că tot volumul este editat pentru tine, pentru cititorul avid de a înțelege cu adevărat mecanismele complexe ale pneumologiei. Autorii fac un efort suplimentar de a explica, și nu doar de a consemna ultimele dovezi și consecințele lor. Desigur, această abordare are și o imediată aplicabilitate practică: nu numai că înțelegi despre ce este vorba, dar devii

capabil să-ți îmbunătățești rapid atât posibilitățile de diagnostic diferențial, cât și intervențiile terapeutice.

În august 2014, profesorul Stephen Spiro a venit ca invitat special la întâlnirea de la Vama, din Bucovina. Printre altele, mi-a spus că are, din drepturile de autor, 8 volume din ultima ediție a „*Clinical Respiratory Medicine*” în garajul său de la Londra. „Nu vreau și eu o carte? Sau poate am pe cineva care ar avea nevoie de ea? Fiindcă, Tudor, cine mai citește astăzi asemenea cărți?”, a zis profesorul, cu puțină amărăciune în glas.

Internetul este plin de informații medicale provenite din surse mai mult sau mai puțin credibile. Că avem atât de multe informații disponibile la vârful degetelor eu cred că este un lucru bun și un mare progres față de vremurile când doar șeful de clinică avea câte un volum ca al lui Spiro ținut sub cheie în bibliotecă.

Trebuie însă să fim conștienți că regulile jocului s-au schimbat. Multe informații vin acum pe Twitter sau pe Facebook. O carte așa cum este „*Clinical Respiratory Medicine*” oferă o informație filtrată de un grup de experți cu autoritate. În schimb, informațiile culese de pe Internet trebuie să le filtrăm singuri.

Sunt convins că noi, medicii, avem o educație de bază suficientă pentru a putea selecta informația de pe Internet. Dar procesul de evaluare individuală presupune un efort suplimentar, care este o mare pierdere de timp atunci când ai de învățat pentru un examen sau când vrei să înțelegi elementele de bază ale unei patologii.

„*Clinical Respiratory Medicine*” nu este o carte doar pentru medicii tineri, ci și pentru cei cu ceva experiență. Când deschizi astfel de cărți este surprinzător să vezi ce impresie îți face textul acum, după ani de practică pneumologică. Cu unele situații te identifici, dar anumite descrieri te surprind. Dacă la începutul carierei unele concepte erau foarte abstracte, acum, la maturitate, aproape pentru oricare paragraf poți să evoci un exemplu din practica clinică. „Într-adevăr, acolo așa era, așa am făcut și eu”. Dar sunt și situații de genul: „ah, uite, la asta nu m-am gândit, iar acest lucru noi nu-l facem niciodată. Oare de ce?”

Fratele meu mai tânăr decât mine, dar mai studios, acum cardiolog la Pittsburgh, în Statele Unite, obișnuia să „testeze” cărțile mirosindu-le. Le deschidea, își băga nasul în ele și trăgea adânc în piept. Dacă era un miros bun, însemna că era o carte bună și o citea mai departe. Ediția tipărită a lui „*Clinical Respiratory Medicine*” este voluminoasă, grea și miroase bine. Este o carte pentru masa de studiu. Pentru cei care preferă ediții mai puțin voluminoase, editura lui Spiro are și o variantă electronică, care se poate descărca pe Kindle sau pe tablete. Varianta electronică are avantajul portabilității, poate fi luată în clinică, la patul bolnavului, sau oriunde pe telefonul mobil. Dar nu miroase a lipici de hârtie...

Printr-un gest admirabil al profesorului Spiro și printr-un efort al echipei de la revista „*Pneumologia.ro*”, volumele de la Londra au fost donate revistei și au ajuns acum la București, la redacție. Cărțile vor fi oferite ca premii primilor 8 tineri autori de articole originale care vor publica în revistă în următoarele luni. Astfel, posibilitățile de studiu, de dezvoltare și recunoaștere profesională pentru medicii rezidenți de astăzi sunt în creștere. Iar pentru noi ceilalți, procesul de învățare continuă. ■

Tudor Toma

